

PICTORAALRECHT

Hoogleraren auteursrecht misbruiken hun titel

Deze week werden we verrast met een initiatief van 24 vooraanstaande auteursrechtgeleerden, die een [amendement](#) voorstellen op het wetsvoorstel ter implementatie van de DSM richtlijn.

Nu zou je denken dat als al deze knappe koppen zich over zo'n belangrijke zaak buigen, ze dan wel met een oplossing zullen komen voor een zeer prangende kwestie. Ze zouden bijvoorbeeld een goed uitgewerkt idee kunnen hebben over hoe om te gaan met artikel 17, de regeling die tot doel heeft dat platforms vergoedingen gaan betalen voor de werken die massaal worden geüpload en gedeeld. Of ze zouden voorstellen kunnen doen met betrekking tot artikel 12, de mogelijkheid die de richtlijn biedt voor uitgebreide licenties (Extended Collective Licensing). Er zijn nog talloze andere onderwerpen te bedenken: een oplossing voor de problematiek rondom audiovisuele makers. Al tijden is daar gedoe over. Of een onderkenning van het probleem van het gebruik van framed links naar afbeeldingen, waardoor fotografen en fotobureaus nu al tijden ontzettend veel inkomsten mislopen.

Helaas is de treurige conclusie dat deze hoogleraren met zijn allen niet veel verder zijn gekomen dan een beetje navelstaren: ze hebben met elkaar overlegd, met elkaar gemaïld, hebben elkaar gebeld en elkaar misschien wel in zaaltjes ontmoet, uitsluitend om een eigen belang te behartigen: ze willen een wetswijziging zodat hun werkgevers minder hoeven te gaan betalen voor gebruik van werken ter toelichting bij het onderwijs.

Het voorstel is misleidend en in feite meer politiek dan wetenschappelijk gemotiveerd. De universiteiten wensen een lager bedrag te betalen voor het gebruik van werken ter toelichting bij het onderwijs. Dit gebruik is toegestaan, maar er dient aan de rechthebbenden een billijke vergoeding te worden betaald. Dit doen onderwijsinstellingen al jaren. De onderhandelingen met universiteiten gaan de afgelopen tijd echter moeizaam, omdat de universiteiten eenvoudigweg kosten willen terugbrengen en zich daardoor ongevraagd in vreemde bochten hebben gewrongen. Hierdoor hebben docenten nu het idee gekregen dat sommige vormen van gebruik niet zijn toegestaan. Een meer uitgebreid en genuanceerd beeld over de problemen rondom deze onderhandelingen is [hier](#) en [hier](#) te vinden.

Er bestaat helemaal geen praktisch probleem. De universiteiten proberen onder het betalen van de billijke vergoeding uit te komen. Niets meer en niets minder. In het voorgestelde amendement wordt echter gesuggereerd dat de huidige Auteurswet het onderwijs belemmert, dat docenten hierdoor materiaal niet kunnen gebruiken. Dat is gewoon niet juist en dat weten de ondertekenaars natuurlijk heel goed. Kern van de huidige onderwijsexceptie is immers dat universiteiten auteursrechtelijk beschermde werken juist wél kunnen gebruiken (met uitzondering van het kopiëren van hele boekwerken e.d.). Er moet alleen een billijke vergoeding voor worden betaald. Het is dan ook ongelooflijk dat deze rechtswetenschappers zich zo massaal in hebben gelaten met dit tendentieuze initiatief.

PICTORIGHT

Het is helemaal pijnlijk dat deze hoogleraren de huidige coronacrisis erbij halen. Een crisis van ongekende omvang, waarbij in economisch opzicht juist zzp-ers, onder wie ook fotografen en kunstenaars, zijn getroffen. Voor hen zijn de vergoedingen die ze ontvangen vanuit de regelingen die zijn getroffen met onderwijsinstellingen broodnodig. Deze vergoedingen kunnen echt het verschil maken. Daar hebben de ondertekenaars (die allen gewoon hun salaris doorbetaald hebben gekregen) kennelijk geen boodschap aan. In plaats van hun energie, kunde en onafhankelijk geachte positie te steken in het uitleggen van de huidige regeling binnen hun eigen instituten, komen ze met een voorstel dat de toch al zeer lastige financiële positie van makers mogelijk nog slechter maakt en compliceert. En dat terwijl het voorgestelde amendement niks met de crisis te maken heeft; de problemen over het betalen van de billijke vergoedingen door universiteiten spelen al jaren!

In onze ogen misbruiken de hoogleraren hun titel in deze kwestie. Ze lobbyen om een eigen zaak te bepleiten. Helemaal ongelukkig is dat een van de ondertekenaars van het amendement de hoogleraar is die ook als advocaat/adviseur namens de universiteiten optreedt in de onderhandelingen over de billijke vergoeding.

Alles overziend is het treurig wat er hier gebeurd is. Het is op zijn zachtst gezegd niet chic. De ondertekenaars kunnen dit voorstel maar beter snel intrekken. En wat betreft het misbruiken van de coronacrisis voor een probleem dat teruggaat tot ver voordat die crisis uitbrak, lijkt het ons reëel dat ze allemaal € 390,- voor deze faux pas aan het Rode Kruis overmaken. Dan vergeten we dit alles en bedekken het met de mantel der liefde.

Vincent van den Eijnde

Directeur Pictoright

Hanneke Holthuis

General Counsel Pictoright